

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΛΕΓΧΟΥ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΨΥΧΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ**

Ταχ. Δ/νση : Αριστοτέλους 17
Ταχ. Κώδικας : 104 33
Πληροφορίες : Ελένη Παπουδάκη
Τηλέφωνο : 210 8208822
E - mail: epapoudaki@moh.gov.gr

Αθήνα, 9-05-2022

Αριθμ. Πρωτ. : 172

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΛΕΓΧΟΥ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΨΥΧΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ

Σχετ.: α) Κυρωτικός νόμος 4074/2012 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες

β) Γλώσσα και αναπηρία. Το παράδειγμα της ψυχικής υγείας. Αρχές για την συμπεριληπτική γλώσσα στην νομοθεσία, στον δημόσιο χώρο και στα ΜΜΕ. <https://bit.ly/3yp11cO>

γ) Οδηγός – Συστάσεις όρων σε δημόσια έγγραφα <https://bit.ly/3smlsmK>

Η Ειδική Επιτροπή Ελέγχου Προστασίας των Δικαιωμάτων των Ατόμων με Ψυχικές Διαταραχές, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της κατά το άρθρ. 2 Ν. 2716/1999, «εποπτεύει και ελέγχει την προστασία των δικαιωμάτων των ατόμων με ψυχικές διαταραχές...» και «παρεμβαίνει κάθε φορά που διαπιστώνει παραβίαση των δικαιωμάτων των ατόμων με ψυχικές διαταραχές».

Σε αυτό το πλαίσιο, η Ειδική Επιτροπή, αφού έλαβε υπόψη της την έρευνα «Οδηγός – Συστάσεις όρων σε δημόσια έγγραφα», θεωρεί εκ του θεσμικού της ρόλου ότι τα άτομα με προβλήματα ψυχικής υγείας, ψυχοκοινωνικά προβλήματα ή ψυχική αναπηρία είναι υποκείμενα δικαιωμάτων και οφείλουν να αντιμετωπίζονται με σεβασμό στο δημόσιο χώρο και λόγο, τόσο στον προφορικό όσο και στο γραπτό. Ως εκ τούτου, θεωρεί ότι στη σύνταξη Σχεδίων Νόμων, Κανονιστικών Πράξεων και Αποφάσεων ή άλλων δημοσίων εγγράφων πρέπει να περιλαμβάνονται όροι ή λέξεις συμπεριληπτικής γλώσσας-μη στιγματιστικής γλώσσας.

Η Ειδική Επιτροπή συστήνει στην Πολιτεία και τα αρμόδια όργανά της, τη δημόσια διοίκηση, τις υπηρεσίες υγείας να καταβάλουν κάθε προσπάθεια ώστε να εξαλειφθεί η στερεοτυπική, παρωχημένη ή στιγματιστική γλώσσα που αναφέρεται στα άτομα με προβλήματα ψυχικής υγείας, με ψυχοκοινωνικά προβλήματα ή ψυχική αναπηρία και να

εναρμονίσει τη γλώσσα με τα διεθνή κείμενα (επί παραδείγματι, όπως αναφέρεται και στην ανωτέρω σχετ. (γ) έρευνα: α) Γραφείο των Ηνωμένων Εθνών, Ιανουάριος του 2021, Οδηγίες για συμπεριληπτική γλώσσα στο πλαίσιο της Στρατηγικής των Ηνωμένων Εθνών για την συμπερίληψη των ατόμων με αναπηρία 2019, β) Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Οδηγός με κατευθύνσεις σχετικά με τη χρήση της γλώσσας [...] στις επικοινωνίες, ανάμεσα σε άλλες συμπεριλαμβανομένης της διοικητικής γλώσσας).

Εξάλλου, η ανωτέρω σχετ. (γ) έρευνα καταλήγει: «[...] στην Ελλάδα, ο ορθός όρος για να αναφέρεται κανείς στην αναπηρία είναι «άτομα με αναπηρίες». Ο όρος αυτός έχει καθιερωθεί τόσο στην παρ. 6 του άρθρου 21 του Συντάγματος της χώρας, στον κυρωτικό νόμο 4074/2012 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες και στο Μέρος Δ' του ν.4488/2017».

Η Ειδική Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη, ανάμεσα σε άλλα, και το σχετ. (β) προτείνει τη χρήση συμπεριληπτικής γλώσσας με βάση τις εξής αρχές:

- **Αποφυγή** ετικετών, στερεοτύπων, παρωχημένων όρων, συγκαταβατικών ευφημισμών, γενικεύσεων και ομαδοποιήσεων, όρων προσβλητικών που δημιουργούν αποκλεισμούς και διακρίσεις.
- **Χρήση συμπεριληπτικής γλώσσας** με σεβασμό στην προσωπικότητα και στο δικαίωμα αυτοπροσδιορισμού των ατόμων, γλώσσα που αναφέρεται πρώτα στο άτομο, δίνει έμφαση στην ατομικότητα και στις ικανότητες και όχι στην αναπηρία.

Η Ειδική Επιτροπή θεωρεί ότι η συμπεριληπτική γλώσσα μπορεί να παίξει σημαντικό ρόλο στην αλλαγή στιγματιστικών αντιλήψεων, στάσεων και συμπεριφορών και ως εκ τούτου να συμβάλει στην προαγωγή των δικαιωμάτων και στην ίση μεταχείριση των ατόμων με προβλήματα ψυχικής υγείας, ψυχοκοινωνικά προβλήματα ή ψυχική αναπηρία.

Για την Ειδική Επιτροπή

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΜΑΡΙΑ ΜΗΤΡΟΣΥΛΗ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ: (με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο)

Γραφείο Υφυπουργού Υγείας

Δ/νση Ψυχικής Υγείας

Αυτοτελές Τμήμα Προστασίας

Δικαιωμάτων των Ληπτών Υπηρεσιών Υγείας

